

in veli, berž zgrabiti onega oficirja, ki bo manjkal na shajališču, in ga drugi dan ob 10. uri pred-se pripeljati.

Manjkalo je 27 oficirjev pri vseh regimentih, ki so bili v stolnem mestu v istem času; vsi so bili pred cara pripeljani. Cesar, ki ni poznal begúna, reče jadno, da se je zmed njih eden vozil po mestu, kakor da bi brez pameti bil, in da je pri mestnih regimentih 27 oficirjev manjkalo, ktere vse obsodi v Sibirijo.

Vsi so straha odreveneli, kar na enkrat iz med njih stopi mladenec, položi roko na persi, se priklone pred carom in trepetaje reče: „Vašega Veličanstva serd naj le na me pade, moji tovarši so nedolžni. Dosle ni bilo zabranjeno še nobenemu oficirju o slobodnih urah nahajati se zunej mesta. Jez, le jez sem edini krivec.“ Besede mu zmanjka. Imel ni več ne duha ne sape v stisnjenih persih. Zona ga spreha, lice mu obledí.

Cesar ga meri od verha do tal; v celi palači je vladala tihota, dokler po dolgem molku cesar ne vpraša: „Kdo si ti?“ — Jez sem Ivan J. Cesar spet umolkne za trenutek in gleda verlo lepega mladenčca. „Od kod imaš kozaka?“ — Od svojega očeta, on sam ga je odkojil. — „Tvoj oče“ — reče cesar nasmejavši se in položivši roko na lajtnantovo ramo — „tvoj oče je odkojil jako dobrega kozaka pa še boljšega sina. Ti se mojega serda ne bojiš, in braniš svoje tovarše: to je lepo, jako lepo. Tvojim tovaršem spregledam kazneni zbog tebe. Ivane, kaj češ za svojega kozaka?“ — „Gospodar! — uzklikne mladenec ganjen od velike milosti svojega cesarja in pade pred njegove noge — „konj mi je ohranil najdražji dar v mojem življenji, to je, milost cesarjevo; poklanjam ga za to veliko ceno Vašemu Veličanstvu.“ — Cesar vzdigne mladenčca rekoč: „vstani major! od lajtnanta cesar ne prejema darov. Hvala ti za konja.“

Kadar je cesar daroval, daroval je po cesarsko. Po ti meri cesarske darešljivosti je bila tudi napravljena kočija, drugi dan poslana mlademu majorju. J. Kobe.

Kratkočasnica.

(Vodnik in čevljar). Kjerkolj je naš Vodnik živel in hodil, je kakor pridna bčelica naberal gradivo za slovensko slovstvo. Tako je prišel tudi, ko je bil dušen pastir v Koprivniku, k nekemu čevljarju. Berž ga začne spraševati, kako imenuje to in uno čevljarsko orodje po slovensko. Čevljar mu pové vse kakor vé in zná. „Pri nas pa imenujemo to tako in tako“, mu reče Vodnik. „Ne zamerite“ — ga zaverne prosti čevljarček. „Vi ste gotovo imeniten ljubljansk čevljar!“

Slovanski popotnik.

* Slovenski Romar. Koledar v poduk in kratek čas za leto 1858. Drugi tečaj. Izdal Jernej Lenček, kaplan v Žiréh, natisnil Leopold Sommer na Dunaji, založil Ničman v Ljubljani.

„Mala pratika“, „Velika pratika“, „Slovenski Koledar“, „Slovenska Koleda“, „Slovenski Romar“ — petero praktik ali koledarjev za malo deželo slovensko! Ali ni to preveč? Če se bojo vsi prodali, jih ni preveč; če ne — pa tudi noben založnik ne bo prišel ravno zavoljo tega na boben. To je res; vendar odkritoserčno rečemo, da 5 praktik je za nas preveč, in da bi se menda vstreglo založnikom in ljudstvu najbolj, ako bi se založniki „Koledarja“, „Kolede“ in „Romarja“ zedinili („pratike“ spadate v drugo stran) in bi namesto trojnih bukev le ene, obširne in dober kup izhajale na dan. Zedinjenje to bi bilo toliko lože, ker vsi imenovani trije koledarji so po svojem obsežku pred vsem namenjeni prostemu ljudstvu, ktero podučiti in kratkočasovati je njih namen. Pa kaj se vti-

kamo v take svete, ker naš današnji namen je le govoriti od „Romarja“ in našim bravcom povedati, da je marljivi gosp. izdatelj vse storil, da bi vstregel slovenskemu ljudstvu. Blizo 20 podob lepša te bukve, katerim ni mar biti le pratika za eno leto, ampak koristno berilo za leta in leta. Med podobami nam naj bolj dopada cerkev sv. Petra v Rimu, tudi obraz gosp. misijonarja dr. Knobleherja je dober, kakor je več drugih podob resnih in kratkočasnih vse hvale vrednih. Kar pa se tiče berila v navadni besedi in pesmih, ga je veliko duhovnega obsežka, pa tudi krajo- in ljudopisnega. Na vse strani pridni gosp. Hicinger popisuje izversto ljubljansko močvirje, kteremu je gosp. izdatelj Lenček mikavno pesmico zapel; prav radi smo brali popis „Žirovski svet“, tudi od gosp. Lenček-a, kteremu domača beseda kaj gladko teče, naj je v prozi ali v pesmi, nauku ali šalji. Priča poslednjega je pesmica „štongrajtar“ — „falot“. Darovali so Romarju lepe darove tudi gg. Hašnik, Bevk, Hueber, Dolinar, Marn. Križgoro so gosp. fajmošter Bevk prav lepo popisali. — Živo tedaj priporočamo preličnega „Romarja“ vsem, in želimo, da bi ga duhovni gospodje med ljudstvom širili, ker je vreden, do roma križem sveta. Sklenemo pa to priporočilo z lastnim vošilom „Romarjevim“, kteri resnico govori rekoč: „Če bojo imeli slovenski pisatelji le trud, in izdajatelji in založniki le zgubo. bo šlo domače slovstvo le rakovo pot. Ker res je Slovincov le malo, morajo ti domače kniževstvo in slovstvo obilniše podpirati in bukve in časnike bolj kupovati.“

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Vidma na Laškem na sv. Barbare dan. Č. — Krajnski „Othello“, ki je zabodel svoji nezvesti ljubici nož v persi, me opominja enake prigodbe, ki se je letošnjo spomlad zgodila blizo Gemone v Furlaniji. Neki mladenec okoli 20 let in dekle enake starosti sta se ljubila, pa ljubezen Rozalika je pred omerznila. To je Mihata tako neizrečeno žalilo, da se mu še jesti ljubilo ni. Bolj ko je bil ta norec žalosten, bolj je Rozalika prepevala in v pričo drugih ga zasramovala, tako da je Miha vès serdit ji zažugal, da ji bo kaj naredil, da mu ne bo več nosú vihal. In res! nekega jutra so šli hlapci in deklet v boršt delat. Rozina je bila „sempre allegra, mai passion“, to se pravi „zmeraj vesela, nikoli žalostna“, pa tudi slabega zadržanja ni bila, — torej je tudi to jutro prepevala. Zaverženega Mihata je to petje tako razkačilo, da je kakor živina v pričo družih s sekiro nad njo letel, in jo z besedami: „boš vendar enkrat konec vzela“ trikrat tako mahnil, da je čez pol ure umerla. Že prvi udarek je bil tak, da bi bila mogla umreti. Miha po tem hitro steče in se sam žandarjem izroči. — Pred 14 dnevi je bila očitna sodba, pri kateri sem bil tudi jez pričujoč. Če ravno ga je zagovornik dobro zagovarjal, je bil Miha vendar k smerti obsojen; zavoljo njegovega skesanega obnašanja se vendar od presvitelega cesarja milost pričakuje; na vsako vižo se bo v težki ječi pokoril. — Ker imam že pero v rokah, se ne morem zderžati, našim rojakom Slovencom očitati, zakaj da krav bolj ne vpregajo, kar so „Novice“ že tolikrat priporočale, in bi kmetom toliko dobička prineslo. Talijanskim kmetom bi ne bilo treba krav vpregati, in vendar vidim, da za vožnjo krave ravno tako rabijo, kakor vole, in so prav lepe in ne molzejo veliko slabše. Koliko bolj bi bila taka vožnja našim polgruntarjem ali pa kajzarjem potrebna in koristna! Toda Kranjec se sramuje kaj storiti, kar njegovi očaki niso storili; — on ne misli, da bi se sosedje kmalo tega navadili in tak izgled posnemali. — Ravno taka je z gnojem; tukaj na Laškem je taka zemlja, da dvoje sorte žito, zraven pa še murvino drevje in vinsko tertó redí, — in vendar gnoj po cestah ka-

kor dnar poberajo. Zato so pa tudi zemljo s časom tako zboljšali! Slovenca je pa sram, gnoj po cestah poberati, čeravno je dostikrat več vreden kakor dnar. Da! on še druge zasramuje, ki v tej reči Taljane posnemajo. (Novicam je pregovor: „vsak pol“ dobro znan). Zato, ljubi rojaki, ubogajte „Novice“, kar vam svetujejo v vaš prid. Brez zamere! Z Bogom!

Iz Ljubljane 15. dec. — Znano je, kako terdo je šlo in še gré povsod za dnarje v kupčiji in obertniji v večjih mestih. Hvala Bogu, da ta stiska Ljubljane še ni tako zadela, kakor druge večje mesta. Za to se imajo pa zlasti manjši obertniki zahvaliti možem, kateri so podpornico med sabo osnovali, ktera jim daje za odločen čas pomoč. Ta podpornica se imenuje „Društvo za podporo obertnikov“, in konec novembra je štela:

dnarjev po družbenikih vloženih	6,551 fl.
posojila ljubljanske hranilnice po 4%	1,200 „
od začetka do 30. novembra je bilo družbenikom posojenih po 100 fl. na 90 dni	16,475 „
povernjenih	9,240 „

Tirjati je imela tačas 7,235 fl.

Konec leta 1856 je imela podpornica 279 fl. 6 kr. v rezervi. Darovali so pa verh tega še en blagodušen prijatelj obertništva 100 fl. in ne davno dva gospoda, in sicer eden 100 fl., drugi pa 50 fl. — Viditi je, da se društvo krepko obnaša in tem večja hvala mu gré, ker ga možje obertniškega stanú sami upravljajo in da oni, kateri pomoči potrebujejo, tudi pomoč najdejo. Kar je pa največje hvale vredno, je, da društvo še celi čas ni bilo primorano, tožiti koga, kateremu je kaj posodilo. Odbor tega društva je pa tudi hvaležen za podporo, ktera mu je došla po nekterih možéh, kateri so za domače obertništvo uneti. Zavoljo tega je v svoji seji 4. oktobra t. l. jim svojo hvaležnost pokazati, naslednje gospode v število častnih udov društva zapisal:

Nj. ekscelencio, prečastitljivega gospoda ljubljanskega knezo-škofa Antona Alojzija; prežlahtnega gospoda grofa Andreja Hohenwarta, c. kr. dvornega svetovavca; gosp. Eduarda viteza Još-a, predsednika c. k. ljubljanske deželne sodnije; častitljivega gospoda Janeza Nep. Šlaker-ja, c. kr. šolskega svetovavca in prvega predstojnika ljubljanske hranilnice; gospoda Lamberta Karola Lukmana, kupčevavca in predsednika krajske kupčijske in obertniške zbornice; gospoda Fidela Terpinca, grajšaka in predsednika c. k. krajske kmet. družbe; gospoda dr. Henrika Costa, vodja ljubljanske vélike colnije; gospoda Antona Samasa, namestovavca predsednika krajske kupčijske in obertniške odbornice; gosp. dr. Janeza Bleiweis-a, c. kr. profesorja, deželnega živino-zdravnika, mestnega odbornika; gosp. dr. Matevža Kavčiča, dvornega in sodnega advokata in mestnega odbornika; gospoda Jožefa Pleiweis-a, kupčevavca in hišnega posestnika; gosp. Janeza Guttman-a, prvega svetovavca mestne oblasti in počastnega mestnjanca ljubljanskega, in gosp. dr. Vincenca Kluna, c. k. profesorja v Zadru.

Iz tega prevdari slednji, da to društvo na terdnih nogah stoji in nadjati se je v prihodnosti še boljega napredovanja, želeti pa tudi, da bi koristnost njegovo še bolj in bolj spoznavali.

Iz Ljubljane 16. dec. — Z današnjim dnem je djavnost vojaško-policijske straže nehala in policaji so razpušeni. Namesti njih bo neki samo 12 preoblečenih opravljal službo v mestu. Slišati je, da bo tudi število žandarjev zmanjšano.

Novičar iz raznih krajev.

Po Najvišjem povelji zaukazano zmanjševanje armade se je s 1. t. m. začelo, in sicer je oddala vsaka kompanija 4. bataljonov pešnih regimentov 20, vsaka kompanija zdravstvene čete 56 mož, pri težkih konjiki je oddal vsak škadron 22, pri lahkih pa 33 mož; verh tega so bile vse konjiške založnice razpušene. Enako so topniški regimenti z baterijami vred zlo zmanjšani, kar se je tudi pri ženijski četi zgodilo, kjer je vsaka kompanija kakor tudi pri pionirjih 25 mož oddala. — Komisija, ki je bila zbrana, zvediti, kako in zakaj se je smodnik v mogunški terdnjavi unel, je izrekla, da je ces. podoficir Wimmer neizrekljive nesreče kriv. — Še vedno je brati, zlasti iz severnih krajev, da je kupčevavcom terda za dnarje, in iz raznih mest je slišati od kantov. — Tudi francozki poslanec bo, kakor je govorica, po novem letu Carigrad zapustil. — V Belgii so 10. t. m. imeli volitve za državni zbor; bile so po veliki večini zoper dobrodelstveno postavo in za sedanje ministerstvo liberalne. — V Londonu so 12. t. m. parlament (državni zbor) odložili; pred je pa še Lord John Russel priporočal, tudi Jude v parlament pripustiti. — Španjski novorojeni kraljič je prejel 9. t. m. sv. kerst. — Iz Lizabona pišejo, da je huda bolezen skorej popolnoma nehala. — V Turinu se je začel 14. t. m. državni zbor. — V severnem morji je zima tako naglo pritislila, da je samo v kronštadtski luki več ko sto bark v ledu obtičalo, da bodo mogle skorej do spomladi ondi ostati. Tudi v družih rusovskih lukah je morje že zamerzjeno. — Iz Petrograda zagotavljajo, da na tolikrat omenjeno oprosteno sužnjakov zdaj še ni misliti. Nasproti pa svesto upajo, da se bodo razmere med kmeti in gospodo precej premenile. — Iz Indije ni nič posebnega in iz Kitajskega samo to, da se prebivavci kantonskega mesta bojé, da bi Kitajci nad-nje ne planili. Sovražnosti pa se še niso začele. Tudi se bodeta nek angležki in francozki poslanec v Pekink napotila, poskusit, razpertije s kitajskim cesarjem z lepim poravnati. — Po mnozih velicah nesrečah, ktere so se poslednji čas po smodniku zgodile, nasvetje nek francozsk časnik sredstvo zoper take nezgode. Primeša se namreč smodniku prah iz olovca (grafita), pa tudi ogeljni prah je dober. Ta primés ne škoduje smodniku kar nič, temuč še le stori, da se smodnikovo zernje ne unema tako hipoma, temuč počasi gorí kakor smola. Če hoče kdo smodnik potem rabiti, ga samo preseje. Tako ostane smodnik zopet čist in dober. Mnoge skušnje so to poterdile, namreč pa je dal brat rusovskega cara, vélikoknez Konstantin več tacih poskušenj narediti in to z dobrim uspehom. — Najnovejši časniki donšajo dopise iz Novega Jorka, prvega kupčijskega mesta severne Amerike, kateri čudne in žalostne skrivnosti razodevajo. Hvalijo se namreč ameriški časopisi, da so ondašni kupčevavci evropskim mreže nastavili. Ali mar s tem, da so toliko tavžent delavcov ob težki kruhek djali, ali s tem, da so kante samo zavoljo tega napovedali, da bi Evropejce v revšino sunili, sebi pa žepe polnili? „Kar imajo Evropejci pri nas tirjati, je zbrisano, — tako modrujejo — mi imamo vendar le blago in dnarje!“ Če je to res, spozná prav lahko otrok, da so Amerikanci prav res svobodni roparji, kateri šalijo in igrajo s pohlevnimi Evropejci, kakor se jim zdí. Bog daj, da bi se to osumnjevanje kot prazno pokazalo; ako je pa drugače, bodo Amerikanci gotovo še doživeli dan plačila, kateri nikomur ne odide.

Pogovori vredništva. Gosp. J. V v Vg: „Slav. Bibl.“ niso „K. k. Schr.“, ampak jo samostojna knjiga, ktera veljá 3 fl. Bukovovez g. Ničman Vam jo utegne z „Romarjem poslati.